

Policy för barns rättigheter

1. Syfte och mål

Policyn syftar till att varje barn som möter Barncancerfonden ska mötas med respekt och känna egenmakt. Målet är att samtliga barn ska skyddas mot alla former av kränkningar, fysiska, psykiska och sexuella övergrepp och sexuellt utnyttjande inom ramen för vår verksamhet, samt att organisationen aktivt verkar för barns rätt.

2. Tillämpning

Policyn styr samtlig verksamhet inom Barncancerfonden och ska följas av alla som representerar Barncancerfonden i något sammanhang. Det innefattar samtliga anställda, personer som arbetar på uppdrag av organisationen (till exempel inhyrd personal och praktikanter), förtroendevalda i de regionala föreningarna och riksförbundet inklusive forskningsnämnder- och kommittéer samt volontärer. Policyn ska undertecknas av dessa målgrupper inför uppdragets start.

Vidare ska policyn vara väl synlig på riksförbundets och föreningarnas webbplatser. För att öka kunskapen om policyn ska nya medlemmar godkänna att de tagit del av den i samband med medlemsansökan.

3. Barnets grundläggande rättigheter

På Barncancerfonden utgår vi alltid från barnet och vi ska alltid se till barnets bästa. Vi verkar aktivt för FN:s konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen, som innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn.

Barn är enligt barnkonventionen varje människa under 18 år. Barnkonventionen innehåller 54 artiklar som alla är lika viktiga och utgör en helhet, men det finns fyra grundläggande principer som alltid ska beaktas när det handlar om frågor som rör barn:

- Artikel 2 - alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter. Ingen får diskrimineras oavsett barnets eller vårdnadshavares hudfärg, kön, könsidentitet, språk, religion, politisk eller annan uppfattning, nationellt, etniskt eller socialt ursprung, egendom, funktionsvariation, sexuell läggning, civilstånd eller annan status
- Artikel 3 - Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa.
- Artikel 6 - Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling.
- Artikel 12 - Barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör barnet. Hänsyn ska tas till barnets åsikter, utifrån barnets ålder och mognad.

Förutom de grundläggande principerna anser Barncancerfonden att tre andra artiklar är särskilt viktiga i Barncancerfondens verksamhet:

- Artikel 19 och 34 - Barn ska skyddas mot alla former av fysiskt eller psykiskt våld, skada eller övergrepp, vanvård eller försumlig behandling, misshandel eller utnyttjande, inklusive sexuellt utnyttjande och sexuella övergrepp.
- Artikel 24 - Barn har rätt till bästa möjliga hälsa, tillgång till hälso- och sjukvård samt till rehabilitering.

4. Ansvar

Alla som omfattas av denna policy har ansvar för att efterleva och bejaka ovannämnda rättigheter. Vidare har alla som omfattas av denna policy skyldighet att:

- sträva efter att barn ska få möjlighet till medbestämmande.
- ha ett respektfullt bemötande där varje barn ses som en egen individ med rätt till sin integritet samt sina åsikter och känslor.
- behandla alla barn rättvist.
- planera och organisera verksamheten på ett sådant sätt att det minimerar risken att barn blir utsatta för övergrepp, utnyttjande, skadade eller att deras rättigheter på annat sätt blir kränkta i enlighet med barnkonventionen.
- agera respektfullt i relationer med barn genom att undvika att prata, beröra eller komma med förslag som kan uppfattas som olämpliga eller stötande. Aldrig inleda sexuell kontakt eller en relation, som på något sätt kan anses vara utnyttjande eller ofredande, med barn.
- främja en miljö, som präglas av öppenhet kring frågor om barns utsatthet vad gäller övergrepp och utnyttjande, där alla frågor eller synpunkter kan tas upp och diskuteras.
- stärka barn och deras familjer/vårdnadshavare och informera dem om vilka rättigheter de har, vad som är acceptabelt och oacceptabelt, vad de kan förvänta sig av samarbetet med Barncancerfonden samt vad de kan göra om det uppstår problem.
- aldrig ha överseende med eller delta i ett barns beteende som är illegalt, farligt eller felaktigt.
- agera vid stark oro för ett barns hälsa och välbefinnande genom att ta kontakt med barnombudet för dialog och vägledning kring lämpliga åtgärder.

5. Barnkonsekvensbedömningar

Vid beslut i verksamheten ska förtroendevalda, anställda, konsulter och volontärer göra en barnkonsekvensbedömning. Det innebär att vi gemensamt utgår från barnets bästa och låter det vara styrande i möjligaste mån. Vi ska aktivt reflektera kring hur olika beslut påverkar barn och fatta medvetna beslut därefter.

6. Utdrag ur belastningsregister

Vi följer de internationella barnskyddsstandarderna¹ och deras rekommendationer gällande registerutdrag. Att begära utdrag ur polisens belastningsregister är en förebyggande åtgärd för att säkerställa barns trygghet inom hela Barncancerfondens

¹ International Child Safeguarding Standards, se <https://www.keepingchildrensafe.global/international-child-safeguarding-standards/>

verksamhet. Därför ska anställda, förtroendevalda², volontärer och praktikanter i Barncancerfonden uppvisa utdrag³ utan anmärkningar ur polisens belastningsregister. När konsulter och annan inhyrd personal kontrakteras behöver en enskild bedömning göras kring behovet av att uppvisa utdrag utifrån uppdragets art och längd. Utdrag ska uppvisas inför anställnings- eller uppdragsstart och därefter med intervall om två år tills anställningen/uppdraget avslutas. De grupper som uppvisar utdrag ska också ta del av och underteckna denna policy. Även föreningsmedlemmar ska kryssa i att de tagit del av denna policy i samband med digitalt tecknande av medlemskap.

På riksförbundet gör HR-enheten denna kontroll inför nyanställning/uppdragsstart samt på befintliga anställda/konsulter. Assistent till generalsekreteraren ansvarar för denna process kopplat till förtroendevalda i riksförbundet. I föreningsverksamheten är det medarbetare på enheten Råd & Stöd som begär in utdrag och dokumenterar att utdrag har uppvisats för volontärer och förtroendevalda.

Det ska dokumenteras när utdraget har uppvisats men vid dokumentationen får ingen information om innehållet i utdraget noteras. Utdraget uppvisas fysiskt eller digitalt. Information som förmedlas i samband med uppvisandet av utdraget klassas som känsliga personuppgifter och ska hanteras med största konfidentialitet. Processen för hur utdrag begärs in och dokumenteras regleras via fastställda rutiner.

7. Orosanmälan

Socialstyrelsen rekommenderar att alla som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialtjänsten. Anmälan görs till socialtjänsten i den kommun där barnet är folkbokförd. En vuxen som kommer i kontakt med ett barn i vår verksamhet och fattar misstanke om att barnet far illa eller känner stark oro för barnets hälsa och välbefinnande uppmuntras därför att göra en orosanmälan. Som anställd bör anmälan ske efter samråd med Barncancerfondens barnombud (mer om barnombudet i avsnitt 8). Som ideellt engagerad ska du göra anmälan i egenskap av privatperson, men det går också att kontakta Barncancerfondens barnombud för dialog. Ni kan komma överens om att det är barnombudet som gör anmälan.

En orosanmälan kan göras anonymt och icke-anonymt. Det är fördelaktigt att samråda med ansvarig chef och/eller barnombudet och göra en bedömning i det enskilda fallet.

8. Konsekvenser av att bryta mot policyn

Barncancerfonden har nolltolerans mot alla former av diskriminering, kränkningar, våld, sexuella övergrepp och utnyttjande av barn och accepterar inget beteende som bryter mot policyn. Det innebär att alla som omfattas av policyn är skyldiga att vara väl förtrogna med policyns innehåll samt agera i enlighet med detta.

På Barncancerfonden finns funktionen barnombud som hanterar uppkomna ärenden där avsteg har gjorts från policyn. Barnombudet rapporterar till generalsekreteraren. Det finns två typer av avsteg som ska rapporteras:

² Gäller förtroendevalda i riksförbundets styrelse, regionala styrelser och valberedning inom hela organisationen. Gäller ej förtroendevalda i forskningskommittéer, finansnämnd och lekmanarevisorer.

³ Begränsat utdrag ur belastningsregistret enligt bestämmelser i lagen (2013:852) om registerkontroll av personer som ska arbeta med barn.

1. Riskrapportering ska göras när du identifierat något i verksamheten som kan riskera att barn far illa. Riskrapportering är viktigt – det är ett sätt att stärka Barncancerfondens barnrättsarbete och därigenom barns säkerhet och trygghet i relation till verksamheten.
2. Incidentrapportering görs när du misstänker, ser eller får information om överträdelse av Barncancerfondens policy för barns rättigheter i form av att ett barn utsatts för kränkning, diskriminering, fysiskt eller psykiskt våld, sexuellt övergrepp eller utnyttjande. Polis kommer att kontaktas vid misstanke om brott. Vid akuta situationer ska 112 kontaktas.

Den – anställd, förtroendevald, volontär eller annan – som uppmärksammat en incident ska rapportera detta till barnombudet. Båda typerna av avsteg ska rapporteras skyndsamt, helst inom 24 timmar från att de uppdagades. Incidenter rapporteras via formulär på webben (utan information om vad som skett eller vilka som varit inblandade), varpå barnombudet tar kontakt för vidare dialog och utredning.

Det kan kännas svårt att rapportera en eventuell överträdelse av Barncancerfondens policy för barns rättigheter. Vissa drar sig för att agera om den misstanke eller information man har inte är bekräftad. Men **barns trygghet och säkerhet kommer i första hand** och den som lämnar in en rapport kan känna sig trygg med att informationen hanteras professionellt och konfidentiellt. Rapportera hellre en gång för mycket än en gång för lite.

Arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas för medarbetare som bryter mot policyn. En individuell bedömning kommer att göras och att hanteras med utgångspunkt i omständigheterna i varje enskilt fall. Misstanke om lagbrott i samband med att barn far illa kommer att polisanmälas, för att utredas av rättsväsendet.